

REFERAT Økonomiudvalget 2018-2021 d. 04-10-2019

Mødedato Fredag d. 04. oktober 2019 kl. 08:30

Mødested Økonomiudvalgsværelset

Indholdsfortegnelse

Økonomiudvalgets Budgetforslag for 2020 og overslagsårene 2021-2023.....	3
--	---

Punkt 1: Økonomiudvalgets Budgetforslag for 2020 og overslagsårene 2021-2023

00.30.00-S00-35-18

Resume

I denne sag skal Økonomiudvalget behandle Økonomiudvalgets budgetforslag for 2020 og overslagsårene 2021-2023. Budgetforslaget danner efterfølgende grundlag for byrådets videre politiske drøftelser frem mod et endeligt vedtaget budget.

Velfærd i Odense

Der kommer flere børn og ældre i Odense Kommune i de kommende år. Det er på alle måder glædeligt og fremmer udviklingen af byen i den helt rigtige retning. Men det stiller os også over for nogle svære økonomiske udfordringer, hvis vi skal opretholde det nuværende velfærdsniveau i fremtiden.

For at sikre velfærden i de kommende år blev der i Odense igangsat et arbejde med at finde omprioriteringer til velfærd på 200 mio. kr. En omprioritering af den størrelse giver mulighed for, at der i en kort årrække er råderum til at investere i nye daginstitutioner og velfærdsløsninger. Samtidig blev der - for at være på forkant med at fremtidssikre velfærden - nedsat en Task Force Velfærd, som dels skulle identificere de demografiske udfordringer, som sætter velfærden under pres i Odense Kommune, og dels skulle komme med anbefalinger til, hvordan velfærden fremtidssikres.

Task Force Velfærd har opgjort, at der frem mod 2030 skal findes 500-600 mio. kr. mere for bare at bevare det velfærdsniveau, som vi kender i dag. Odense har selv løst udfordringen for den kommende budgetperiode ved at omprioritere 200 mio. kr. til velfærd. Hertil lægges yderligere demografimidler på 35 mio. kr. fra økonomiaftalen mellem regeringen og KL, hvilket betyder, at demografiudfordringen er løst på lidt længere sigt. Et af hovedgrebene i budgetforslaget er således, at udgifterne til demografiudviklingen er håndteret i budgetperioden, og det skaber ro i de kommende år.

Nye Odensemål

I Bystrategien "En storby med omtanke" har Odense Byråd sat retningen for Odenses udvikling. Bystrategien peger på vigtigheden i at udvikle en by, hvor alle er med, og som er kendetegnet ved kreativitet og drivkraft. Bystrategien peger også på, at byen udvikles med kvalitet, og at mobiliteten i byen bliver bæredygtig. Endelig peger bystrategien på, at Odense skal være verdens bedste robotby.

Med fastlæggelsen af 10 mål for Odense vil byrådet følge op på udviklingen i bystrategien samt bidrage til realiseringen af FN's 17 verdensmål. I budgetforslaget beskrives disse 10 Odensemål, som de næste 10 år vil være byrådets fokuspunkter i arbejdet med at realisere de langsigtede politiske visioner for Odenses udvikling.

En robust og balanceret økonomi

Økonomiudvalgets budgetforslag er udarbejdet på baggrund af en fornuftig økonomiaftale 2020, hvor servicerrammen er løftet med 1,7 mia. kr., Moderniserings- og effektiviseringsprogrammet er afskaffet, og finansieringstilskuddet er fortsat. Samtidig er der positive forventninger til skatteindtægterne i de kommende år. Den samlede økonomi i budgetforslaget for 2020 ser derfor rigtig fornuftig ud. Der er fireårig balance i de økonomiske måltal. Det betyder, at økonomien er robust og balanceret. Det er muligt at tænke mere langsigtet, og der er råderum til prioriteringer. Der er i budgetforslaget indlagt en driftspulje og en anlægspulje med tilhørende afledt drift, som kan udmøntes i forbindelse med budgetforhandlingerne.

Fortsat udfordringer på en række områder

Odense Kommune er ligesom tidligere år udfordret på store merudgifter til området for forsørgelses- og sikringsydelse, der ikke dækkes af det statslige tildelte beskæftigelsestilskud. I den kommende udligningsreform skal det undersøges, hvorvidt beskæftigelsestilskuddet kan inkorporeres i udligningsordningen. Udligningsreformen forventes til Budget 2021. Der blev i sidste års budget indlagt et værn på 100 mio. kr. årligt til at håndtere økonomiske ubekendte såsom statslig midtvejsregulering på blandt andet beskæftigelsesområdet, faldende socioøkonomisk indeks og en kommende udligningsreform. Det har vist sig ikke at være tilstrækkeligt, og derfor øges værnet i budgetforslaget til 160 mio. kr. årligt.

De foreløbige opgørelser fra udvalgene på forventet regnskabsresultat for 2019 viser, at der forventes merforbrug på en række områder. Det gælder især på det specialiserede socialområde og på ældreområdet. Udvalgene arbejder på at nedbringe merforbruget.

Effekt

Sagen indgår i de videre politiske drøftelser frem mod budgetvedtagelsen. Sagen har derfor ingen selvstændig påvirkning på et eller flere af Odensemålene.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller, at Økonomiudvalget godkender Økonomiudvalgets budgetforslag for 2020 og overslagsårene 2021-2023, herunder:

1. Øvrige budgettilretninger, der er vedlagt som bilag.
2. Den foreløbige takstoversigt, som fremgår af budgetforslaget.
3. De nye Odensemål, som fremgår af budgetforslaget.
4. Effektiviseringsstrategi for Odense Kommune.
5. Ledelses- og incitamentstruktur for Odense Kommune vedlagt som særskilt bilag.
6. Omprioritering til velfærd på 200 mio. kr. i 2020 og frem, herunder udvalgenes beskrivelse af, hvordan omprioriteringerne realiseres.
7. Effektiviseringskrav på 0,5 % i 2020 og frem, herunder udvalgenes beskrivelse af, hvordan effektiviseringskravet realiseres.
8. Ramme til demografi og velfærdspulje til investeringer til at fremtidssikre velfærden, som fremgår af budgetforslaget.
9. Afleveringsfristen for ændringsforslag til Økonomiudvalgets budgetforslag 2020 fastsættes til den 21/10 2020 kl. 12:00.

Beslutning

Rådmand Jane Jegind stiller følgende ændringsforslag:

"

1. Letbanens etape 2 etableres ikke med deraf følgende justering af budgettets råderum.
2. Der indlægges en positiv demografiregulering, der tager afsæt i, at den sidste gode idé ikke er indført, og at der fremadrettet er en positiv gevinst i forhold til fx folkesundhed, teknologiudvikling, innovation og sygefravær.
3. Demografiudfordringen løses i indeværende budgetperiode svarende til maks. 166,3 mio. kr. i 2023 (ud over dette er der jf. pkt. 3 et beløb til andre formål). De resterende millioner op til de 200 mio. kr., der er foreslået sparet, og som er afsat til demografiudfordring, tilbageføres, jf. Venstres indstilling i udvalgssagerne "udvalgenes budgetforslag 2020" - det overskydende beløb indgår i forhandlingspulje til budgetforhandlingerne."

Rådmand Jane Jegind stemmer for ændringsforslaget.

Borgmester Peter Rahbæk Juel og rådmændene Susanne Crawley Larsen, Brian Dybro og Søren Windell stemmer imod.

Ændringsforslaget fra rådmand Jane Jegind er dermed forkastet.

Rådmændene Jane Jegind og Søren Windell fremsætter følgende ændringsforslag:

"

1. Jf. Økonomiudvalgets møde den 11/9 2019 findes en fælles løsning på den tilbageværende strukturelle udfordring på Energy Lean på 3,7 mio kr., beløbet nulstilles i budgetforslaget.
2. I næste års budgetoplæg indarbejdes en oversigt over den samlede værdiforringelse/værdiforbedring af vores infrastruktur og bygninger, så det bliver gennemskueligt, hvor meget der lånes/opspares af fremtidige råderum i kapitalapparatet.
3. Budgetbidraget omkring "job og vækst" suppleres med erhvervsservicesiden, så der kommer et helhedssyn på job- og vækstskabelsen."

Rådmændene Jane Jegind og Søren Windell stemmer for ændringsforslaget.

Borgmester Peter Rahbæk Juel og rådmændene Susanne Crawley Larsen og Brian Dybro stemmer imod.

Ændringsforslaget fra Jane Jegind og Søren Windell er dermed forkastet.

Økonomiudvalget godkender Borgmesterforvaltningens indstilling med følgende ændringer:

Bilag 3 "Ledelses- og incitamentstruktur - God ledelse i Odense Kommune" tages ud af budgetforslaget og behandles særskilt i Økonomiudvalget.

Teksten i budgetforslaget vedrørende det 7. effektmål ændres til følgende:

"Mål 7: Byudvikling med kvalitet

Odense skal være en by, som skaber gode rammer for borgernes hverdag og bidrager til en høj livskvalitet. Dette kræver blandt andet gode, grønne og attraktive byrum og bydele, som borgerne er glade for. En god, grøn og attraktiv kommune er også med til at tiltrække nye borgere og turister til Odense, hvilket bidrager til at skabe endnu mere liv og udvikling i byen.

Byrådet vil vurdere udviklingen på dette Odensemål i et borgerperspektiv, hvor der konkret ses på borgernes vurdering af, om deres by og bydel giver dem mulighed for at leve det liv, de ønsker. Dette vil være en vigtig indikator for, om vi som kommune lykkes med at udvikle vores by. Det er også vigtigt for Odense Byråd, at borgerne har adgang til natur og grønne områder. Her er der særligt fokus på at sikre, at adgangen til naturen bevares i omdannelsen af midtbyen, hvorfor dette udgør byrådets anden indikator for, at byen udvikles med kvalitet."

Den tilhørende indikatorns ambitionsniveauer ændres til:

Andel borgere, der vurderer at deres by og bydel giver dem mulighed for at leve det liv de ønsker	59,8%	66,7%
---	-------	-------

Sagsfremstilling

Budgetarbejdet for Budget 2020 blev igangsat med godkendelse af sagen "Budgetprocedure og effektstyring 2019-2022" i december 2018. I rammeudmeldingen i februar 2019 blev budgetbidragene konkretiseret, og udvalgenes rammer blev fastlagt. På grund af folketingsvalget og den nye regeringsdannelse blev budgetprocessen i august revideret, og de politiske behandlinger blev skubbet tre uger.

Økonomiudvalget skal i sagen behandle Økonomiudvalgets budgetforslag for 2020, som herefter oversendes til byrådets 1. behandling den 9/10 2019. Budget 2020 godkendes endeligt ved 2. behandlingen i byrådet den 30/10 2019.

Byrådet fik på budgetseminaret den 1/10 2019 udleveret et foreløbigt udkast til Økonomiudvalgets Budgetforslag 2020. Der er siden foretaget seks ændringer: Odensemålene er koblet til FN's Verdensmål (side 10-18), der er sket tekstmæssige præciseringer af afsnittet omhandlende de afsatte midler til demografi (side 40-41), den endelige udmøntning af Lov- og cirkulærepragrammet til udvalgene er indarbejdet (side 247-255), de sidste takster er indarbejdet (side 276-279), anlægsoversigten er indlagt (side 280-283), og ledelses- og incitamentstrukturen er indarbejdet som et særskilt bilag. Afsnittene vedrørende Serviceudgifter og anlægsramme og Udvalgenes budgettal og bemærkninger opdateres efter økonomiudvalgsmødet den 4/10 2019.

Økonomiudvalget har den 2/10 2019 drøftet indholdet i budgetforslaget, og denne drøftelse har ikke givet anledning til ændringer i budgetforslaget.

Ændringsforslagene til Økonomiudvalgets budgetforslag 2020 skal senest den 21/10 2019 kl. 12:00 sendes til stabschef for Økonomi & Effekt i Borgmesterforvaltningen, Sarah Gaarde.

Hvor er vi i budgetprocessen?

Hvad er der indarbejdet i budgetforslaget?

I nedenstående afsnit er fremhævet de mest centrale tiltag, som er indlagt i budgetforslaget. For en mere udtømmende liste og beskrivelse henvises til bilaget med det fulde budgetforslag.

Driftspulje

Der er i budgetforslaget afsat en pulje til varige driftsmidler på 35 mio. kr. årligt fra 2020 og frem. Det giver mulighed for at prioritere udvalgte områder med et varigt løft. Puljen udmøntes som en del af budgetforhandlingerne.

Anlægspulje

Der er indlagt en anlægspulje til éngangsinvesteringer på 200 mio. kr. fordelt med 50 mio. kr. i hvert af budgetårene 2020-2023. I forlængelse heraf er der samtidig afsat afledt drift på 5,0 mio. kr. i 2021, 7,5 mio. kr. i 2022 og 10 mio. kr. i 2023 og frem. Puljen udmøntes som en del af budgetforhandlingerne og kan alene anvendes til éngangsinvesteringer såsom anlæg. De fire gange 50 mio. kr. er primært finansieret af opsparede midler fra kassebeholdningen.

Ramme til demografi og velfærdspulje til investeringer i fysiske rammer og velfærdsløsninger

Der kommer flere børn og ældre i de kommende år. Derfor nedsatte Odense i starten af 2019 Task Force Velfærd, og i juni præsenterede task forcen sine anbefalinger. Task Force Velfærd har analyseret de forventede udfordringer i Odense Kommunes nuværende velfærdssystem samt kvalificeret den økonomiske udfordring og de fremtidige behov til kommunale velfærdsydelse frem mod 2030. De økonomiske udfordringer kan beregnes på mange måder og indeholder mange forudsætninger. Task forcen har opgjort, at merbehovet som følge af flere børn og ældre frem mod 2030 vil være i intervallet 500-600 mio. kr.

Model for demografi – merbehov som følge af flere børn og ældre

Demografiberegningen tager udgangspunkt i Social- og Indenrigsministeriets kontoplan og er baseret på 3 overordnede principper:

1. Overordnet kriterium er, at udgifter skal være demografisk variable.
2. Alderskriterium hhv. 0-17-årige samt +65-årige.
3. Kontoplankriterium, der baserer sig på en afgrænsning af kontoplanen.

Der er områder, som ikke demografireguleres, idet de ikke i al væsentlighed vurderes at være demografiafhængige, og der er områder, som reguleres som følge af, at de relaterer sig til demografi. Ud fra dette er der beregnet enhedspriser fordelt på aldersgrupper. Enhedspriserne vil være faste i budgetperioden, men der kan ske en årlig tilpasning som følge af ny befolkningsprognose. De årlige tilpasninger er til politisk prioritering i forbindelse med de årlige budgetforhandlinger.

Finansiering – omprioritering til velfærd og demografimidler fra Økonomiaftaler

For at sikre velfærden i det kommende årti igangsatte Økonomiudvalget i forbindelse med budgetarbejdet for 2020 et arbejde med at finde omprioriteringer for 200 mio. kr., som dels findes ved administrationsreduktioner på 60 mio. kr. og dels ved øvrige reduktioner på 140 mio. kr. Omprioriteringen skulle skåne ledige, børn, unge og ældre og mennesker med handicap mest muligt. På grund af allerede afgivne tilsagn om tilskud og opsigelsesvarsler mv. blev omprioriteringen til velfærd i 2020 indlagt med halv effekt.

Direktørgruppen fik i første omgang til opgave at fremlægge et samlet forslag til administrationsreduktioner og fremlægge forslag til genstandsfelter, hvor øvrige reduktioner på 140 mio. kr. kunne findes, herunder udvalgsfordeling af reduktionerne. Udvalgene har efterfølgende som en del af deres budgetbidrag konkretiseret forslagene yderligere på disse to områder. Med omprioriteringen fra 2020 har Odense selv løst udfordringen for den kommende budgetperiode.

Puljen er desuden forøget med demografimidler fra Økonomiaftale 2020 på 35 mio. kr. årligt, således der nu er 235 mio. kr. til at sikre den fremtidige velfærd. Ved at tilføje demografimidler fra de årlige økonomiaftaler til puljen vil demografiudfordringen blive løst på længere sigt ud over denne budgetperiode.

Demografibehov

Med udgangspunkt i model for demografi og Odense Kommunes nyeste befolkningsprognose er demografibehovet opgjort til knap 33,1 mio. kr. i 2020 stigende til 166,4 mio. kr. i 2023.

Prognoseusikkerhed

Til de årlige tilpasninger, som følge af ny befolkningsprognose, er der reserveret midler i demografipuljen til prognoseusikkerhed på 10 mio. kr. i 2021 stigende til 25 mio. kr. i 2023. Hvis midlerne ikke bliver anvendt, tilgår de velfærdspuljen.

Velfærdspulje til investeringer i fysiske rammer og velfærdsløsninger

Med flere børn og ældre i de kommende år er det nødvendigt at investere i fysiske rammer og i nye velfærdsløsninger. Med omprioriteringen til velfærd på 200 mio. kr. i 2020 og frem samt demografimidlerne fra Økonomiaftale 2020 er der i en kort årrække råderum til investeringer til at fremtidssikre velfærden.

Opsamling

1.000 kr. – 2020-priser	2020	2021	2022	2023
Finansiering - Demografipulje – er summen af omprioriteringer til velfærd + 35 mio. kr. fra demografiløft fra Økonomiaftale 2020	130.112	232.725	235.225	235.225
Anvendes til:				
Demografibehov , som følge af flere børn og ældre	33.138	75.775	118.057	166.361
Prognoseusikkerhed til årlige tilpasninger, som følge af nye befolkningsprognoser	0	10.000	15.000	25.000
Velfærdspulje – kan anvendes til investeringer i fysiske rammer og velfærdsløsninger	96.974	146.950	102.168	43.864

Udmøntning af demografibehovet til udvalgene, de årlige tilpasninger som følge af ny befolkningsprognose og velfærdspuljen vil være til politisk prioritering i nuværende såvel som i kommende budgetforhandlinger.

Effektiviseringsstrategi

I Budget 2019 blev det besluttet, at Odense fremadrettet skal arbejde mere proaktivt med effektiviseringer, hvorfor der fra 2020 og frem skal arbejdes med en mere langsigtet effektiviseringsstrategi. Økonomiudvalget godkendte i rammeudmeldingen for Budget 2020 en effektiviseringsstrategi, hvor der under hensyntagen til den samlede økonomi årligt indlægges et effektiviseringskrav på 0,5 % af servicerammen i udvalgenes rammer. Udvalgene har på den baggrund ud fra seks effektiviseringstilgange udarbejdet et budgetbidrag, som beskriver, hvordan udvalget tilvejebringer effektiviseringskravet på 0,5 % svarende til ca. 38 mio. kr. i 2020 og frem.

I forbindelse med Økonomiaftale 2020 blev Moderniserings- og Effektiviseringsprogrammet for 2020 afskaffet. Effektiviseringsstrategien er derfor blevet tilrettet i budgetforslag, således at Moderniserings- og Effektiviseringsprogrammet i teksten er erstattet med velfærdsprioriteringer, som indgår i Økonomiaftale 2020. Det er et nyt samarbejde mellem regeringen og KL, hvor der er tre spor: Innovation på velfærdsområderne, frigørelse af ressourcer gennem effektiv drift og flerårigt sigte i budgetsamarbejdet. Samarbejdet skal være med til at skabe råderum i kommunerne, som kommunerne til forskel fra Moderniserings- og Effektiviseringsprogrammet selv kan prioritere. Effektiviseringsstrategien er vedlagt som bilag i budgetforslaget.

Området for forsørgelses- og sikringsydelse

Området for forsørgelses- og sikringsydelse består af to dele:

- Budgetgarantien og øvrige overførsler, som omfatter blandt andet kontanthjælp, sygedagpenge og førtidspension.
- Beskæftigelsestilskuddet, som er udgifter til forsikrede ledige (dagpenge).

Nedenfor gennemgås budgettet på området for årene 2018-2020.

Endelig opgørelse af området i 2018

Den endelige opgørelse af området for forsørgelses- og sikringsydelse i 2018 viser et merforbrug på 60,2 mio. kr. Der er afsat en pulje under Økonomiudvalget (Budgetværn) på 50 mio. kr., som kan dække størstedelen af merforbruget. Det resterende merforbrug på 10,2 mio. kr. reducerer råderummet i Budget 2020.

Midtvejsstatus af området i 2019

På nuværende tidspunkt forventes et merforbrug på 56,9 mio. kr. for området for forsørgelses- og sikringsydelse i 2019. I Budget 2019 blev der afsat en pulje på 100 mio. kr. (Budgetværn), der blandt andet kan bruges til at dække det forventede merforbrug på området.

Budgettet for området i 2020 og frem

Der budgetteres med et forventet merforbrug på 162,8 mio. kr. for området for forsørgelses- og sikringsydelse i 2020. Det overstiger det afsatte værn på 100 mio. kr. fra Budget 2019. Værnet er derfor i budgetforslaget øget til 160 mio. kr. i 2020-2023 til at dække den forventede udfordring. Området forventes at indgå i den kommende udligningsreform i 2021. Værnet skal derfor også være med til at dække de eventuelle økonomiske udfordringer som følge heraf.

Lov- og cirkulæreprogram

Økonomiudvalget har i Budget 2020 valgt at fravige principperne for udmøntning af Lov- og cirkulæreprogrammet, idet alle reguleringer - positive såvel som negative uanset størrelse - udmøntes til de respektive udvalg. Fravigelsen skal ses i sammenhæng med beslutningen om, at udvalgene skal realisere omprioriteringer til velfærd på 200 mio. kr. i 2020 og frem.

Værdighedsmilliard

I finansloven til 2016 blev der afsat en milliard til at sikre en værdig ældrepleje. Odense har årligt modtaget 33,2 mio. kr. i 2020-priser fra værdighedsmilliarden, som er tilgået Ældre- og Handicapudvalget direkte fra staten. Værdighedsmilliarden overgår til det samlede bloktilskud fra staten i 2020 og tilfalder således efter principperne i Økonomisk Strategi og vanlig praksis til fornyet politisk prioritering i kommunen. Som en del af Budgetforlig 2018 besluttede et flertal af byrådet, at denne praksis særligt skulle overvejes i forhold til værdighedsmilliarden. I budgetforslaget udmøntes værdighedsmilliarden til Ældre- og Handicapudvalget i 2020 og frem.

Det samlede resultat og måltallene i den økonomiske strategi

I budgetforslaget er der ud over tiltag på udgiftssiden, indlagt ændringer på indtægtssiden som følge af udmeldt statsgaranti for 2020, opdateret datagrundlag for øvrige skatter og genberegnet tilskud og udligning. Ændringerne på udgifts- og indtægtssiden kan blandt andet henføres til konsekvenser af Økonomiaftalen for 2020 og tilskudsudmelding fra Social- og Indenrigsministeriet.

Med indlæggelse af disse ændringer ser måltallene i den økonomiske strategi således ud:

	Målsætning	2019	2020	2021	2022	2023
Resultat af ordinær drift	Min. 300 mio. kr.	500,2	450,4	340,8	355,3	304,3
Skattefinansieret resultat	Min. 200 mio. kr. under hensyn til opsparing	199,2	216,4	-16,0	67,2	32,7
Skattefinansieret gæld	Faldende i perioden	939,5	857,4	784,2	711,2	638,2
Kassebeholdning ultimo	Min 150 mio. kr.	744,2	700,9	510,9	352,8	160,3

De økonomiske måltal viser en robust og balanceret økonomi. Der er 4-årig balance ved måltallene: Resultat af ordinær drift, Skattefinansieret gæld og Kassebeholdningen ultimo året. Måltallet Skattefinansieret resultat ligger under 200 mio. kr. i 2019 og 2021-2023, hvilket signalerer, at der anvendes af de opsavede midler. Det gælder specielt i 2021, hvor der er et højt anlægsniveau, som skal finansieres. Der bruges dog ikke flere midler, end at målsætningen om 150 mio. kr. i kassebeholdning ultimo året er opfyldt i alle år.

Nye Odensemål

Byrådet har i 2019 genbesøgt og revideret Odensemålene. Med Budget 2020 besluttes de 10 nye Odensemål samt indikatorer og ambitionsniveauer frem mod 2023. I arbejdet med de nye Odensemål har byrådet haft stort fokus på at skabe en tydelig sammenhæng mellem Odensemålene, den nye bystrategi samt FN's 17 verdensmål.

I valget af de indikatorer, som byrådet vil følge og drøfte i de kommende år, har det været afgørende, at der er relevante, troværdige og aktuelle tal at trække på. For hovedparten af Odensemålene og relaterede indikatorer er der adgang til tal, som har den fornødne faglige kvalitet. Der er dog også enkelte vigtige temaer og problemstillinger, som ikke vil kunne understøttes med tal.

Et konkret eksempel er handicapområdet, hvor det ikke længere er muligt at opgøre andelen af borgere med handicap i Odense, som er enten i arbejde eller uddannelse. I stedet vil byrådet følge udviklingen på en indikator vedrørende borgernes oplevelse af samarbejdet med kommunen. Dette begrundes med, at et godt samarbejde mellem borger og kommune er en forudsætning for, at Odense Kommune lykkes med kerneopgaven, herunder bidrager til at gøre borgere med handicap mest muligt selvhjulpne.

De 10 nye Odensemål besluttes formelt med budgettet. Når Odensemålene er besluttet, vil de politiske udvalg genbesøge deres respektive effektmål for at sikre, at effektmålene på udvalgsniveau spiller sammen med de nye Odensemål, Bystrategien og FN's 17 verdensmål.

Ledelses- og incitamentstruktur

Odense Kommune har en god og velfungerende ledelse, der skaber effekt for borgerne og virksomhederne, og som er gode og nærværende personaleledere for kommunens medarbejdere. Hver dag går kommunens mange ledere på arbejde og gør en afgørende forskel. Det er imidlertid vigtigt, at der er store forventninger og ambitioner til, hvordan ledelse skal udvikle sig i en stor offentlig organisation som Odense. Derfor har Økonomiudvalget den 15/5 2019 bedt direktørgruppen om at vurdere den nuværende ledelses- og incitamentsmodel. Formålet er at afdække, hvordan ledelse i Odense Kommune bliver endnu bedre, og hvordan det sikres, at ledelsen på den ene side er sammenhængende og velfungerende og på den anden side bidrager til udviklingen af både medarbejdere, den enkelte leder, kommunen som arbejdsplads og udviklingen af den samlede offentlige sektor.

Ledelse er et centralt element i at skabe effekt for kommunens borgere og virksomheder – og samtidig for at skabe tydelig retning, udvikling og stabilitet for kommunens medarbejdere.

For at imødekomme de høje ambitioner for ledelse i Odense Kommune er det direktørgruppens anbefaling, at der igangsættes en række handlinger. Handlingerne skal bidrage til at forløse udviklingspotentialet og styrke ledelses- og incitamentstrukturen i Odense Kommune. Handlingerne er formuleret ud fra fem overordnede temaer:

Tema 1: Klare lederroller samt styrket oversættelses-, operationaliserings- og evalueringskultur

Tema 2: Ledelsesgrundlag og effektledelsens fremadrettede ambitioner

Tema 3: Ledelsesmotivation, lederidentitet og medledelse

Tema 4: Ledelsesudvikling

Tema 5: Ny løn og incitamentsmodel

Odense Kommune skal være en moderne og attraktiv arbejdsplads med rum og mulighed for god ledelse. Ledelse, der formår at kombinere de klassiske egenskaber, der kendetegner en professionel kommunal organisation, med store ambitioner for, hvordan man udvikler kommunen sammen. De anbefalede handlinger under hvert tema skal bidrage til, at Odense Kommune får endnu bedre ledelse – til gavn for både borgere, virksomheder og kommunens medarbejdere.

Forslag til Ledelses- og incitamentstruktur for Odense Kommune er vedlagt som bilag.

Budgetbidrag indarbejdet i budgetforslaget

Udvalgene har i foråret arbejdet med en række budgetbidrag, som Økonomiudvalget bestilte i rammeudmeldingen for Budget 2020. Det vedrører:

- Beskrivelser af, hvordan udvalget realiserer omprioriteringer til velfærd og effektiviseringskrav på 0,5 %
- Udvalgenes budgettal og bemærkninger
- Forslag til anlægsønsker
- Revurdering af de konjunkturfølsomme anlægsområder
- Prioritering af sundhedsmidler

Ud over de udvalgsbehandlede budgetbidrag er der andre bidrag, som først er indarbejdet i budgetforslaget. Det drejer sig om:

- Nye Odensemål
- Ramme til demografi og velfærdspulje til investeringer i fysiske rammer og velfærdsløsninger
- Ledelses- og incitamentstruktur
- Effektiviseringsstrategi
- Administrative bidrag, herunder anlægsoversigt og foreløbige takster

Sidste del af velfærdsprocenten

Forligspartierne bag Budget 2017 samt Dansk Folkeparti og Alternativet er den 30/9 2019 blevet enige om at gå efter den sidste del af velfærdsprocenten på 0,2 procentpoint i Budget 2020. Merprovenuet skal gå til at ruste folkeskolen, herunder at styrke arbejdet med børn, der har det svært, og til at styrke livskvaliteten for de ældre på plejecentre og dagcentre, herunder udbrede tilberedning af mad.

Økonomiudvalget har den 25/9 2019 godkendt, at Odense Kommune indsender en ansøgning om en ramme fra skatteforhøjelsespuljen til Social- og Indenrigsministeriet. Der er svarfrist på ansøgningen den 7/10 2019. Med en tildelt ramme vil Odense være friholdt fra en individuel skattesanktion, hvis kommunerne samlet set ikke holder skatteudskrivningen i ro. Odense vil dog fortsat blive omfattet af en kollektiv skattesanktion.

Hvis Odense hæver udskrivningsprocenten, vil tilskuddet, som følge af plan for afvikling af dækningsafgift på erhvervsejendomme, bortfalde – både det fra Budget 2019 og det forventede tilskud fra Budget 2020. I Budgetforslaget er udskrivningsprocenten fra 2019 på 25,3 % anvendt, og tilskuddet er derfor medregnet som en indtægt.

Serviceramme, anlægsniveau og aftaleoverholdelse

Budgetforslaget for 2020 indeholder serviceudgifter for 8.443,9 mio. kr. Det er 24,6 mio. kr. under kommunens tekniske andel af servicerammen på landsplan. Hvis løft i servicerammen på 1,7 mia. kr. medregnes, ligger Odense under den tekniske andel i 2020 med 85,0 mio. kr. Når budgettet for Odense Kommune endeligt vedtages, vil serviceudgifterne herefter være kommunens serviceramme for 2020 – en serviceramme, som Odense vil blive målt på i forhold til aftaleoverholdelse. 3 mia. kr. af balancetilskuddet er betinget af, at kommunerne overholder den samlede serviceramme på landsplan.

Der er i Økonomiaftalen desuden forudsat et kommunalt anlægsniveau i 2020 på 19,1 mia. kr. Odense Kommunes budgetforslag indeholder bruttoanlægsudgifter for 599,3 mio. kr. svarende til 3,1 % af anlægsrammen. I 2020 er der loft over de kommunale anlægsinvesteringer i budgettet. Heraf følger, at der er tilknyttet en sanktion på de kommunale anlægsbudgetter, hvilket medfører, at 1 mia. kr. af balancetilskuddet er betinget af, at kommunerne

overholder det aftalte anlægsniveau ved budgetvedtagelsen. KL har ikke udmeldt nogen fordelingsnøgle af det samlede anlægsniveau, men det vil indgå i den faseopdelte budgetlægning, og KL vil løbende indsamle forventninger til anlægsudgifterne i Budget 2020.

Odenses andel af det betingede balancetilskud udgør samlet 141,2 mio. kr. i 2020. Der er ikke i budgetforslaget afsat midler til manglende aftaleoverholdelse. Der kan derfor opstå behov for en fornyet drøftelse af budgettets indhold inden 2. behandlingen af hensyn til udviklingen i kommunernes samlede økonomi, jf. KL's faseopdelte budgetlægning.

Valg af statsgaranti eller selvbudgettering

Den endelige beslutning om valg af statsgaranti eller selvbudgettering i 2020 skal først foreligge i forbindelse med byrådets 2. behandling af budgettet. Valget indebærer, at kommunerne enten kan acceptere det statsgaranterede udskrivningsgrundlag eller vælge at modtage skatter og udligning i forhold til borgernes faktiske skattebetaling, den faktiske udvikling i befolkningstal og udviklingen i en række socioøkonomiske parametre.

Odense Kommune har i efterhånden en del år valgt statsgaranti. Med de opdaterede skøn forventes der på nuværende tidspunkt at være en lille merindtægt på ca. 1,1 mio. kr. ved at vælge selvbudgettering i 2020. Borgmesterforvaltningen vurderer, at gevinsten ikke står mål med risikoen, hvorfor det indtil videre anbefales, at der igen i 2020 vælges statsgaranti. Frem mod budgetvedtagelsen følges området tæt.

Budgetmaterialet

Budgetmaterialet består af:

- Økonomiudvalgets Budget for 2020
- Bilag til Økonomiudvalgets budgetforslag for 2020 (indeholder beskrivelser af, hvordan udvalgene realiserer omprioriteringer til velfærd og effektiviseringskravet på 0,5 %)
- Indblik – Drift
- Indblik – Anlæg

Der vil desuden blive vedlagt medarbejdersidens bemærkninger til Økonomiudvalgets budgetforslag 2020, når forslaget oversendes til 1. behandling i byrådet.

Økonomi

Sagen indgår i de videre politiske drøftelser frem mod budgetvedtagelsen. De økonomiske konsekvenser opgøres derfor ikke særskilt for denne sag.

Bilag

Udkast til ØKONOMIUDVALGETS BUDGETFORSLAG 2020-2023

Øvrige budgetændringer

Ledelses- og Incitamentsstruktur - God ledelse i Odense Kommune

Indblik - Drift 2019_revideret februar 2019

Indblik - Anlæg